

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 10. јун 2012. године

Предмет бр. 34/08

Десанка СТАНИШИЋ и Зоран СТАНИШИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 10. јуна 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Пола ЛЕМЕНСА, председавајућег
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након што је забележила повлачење г. Марека Новицког са заседања на случају, у складу са правилом 12 свог Пословника,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 21. августа 2008. године и уписана је 17. септембра 2008. године.
2. Дана 17. новембра 2008. године, Комисија је затражила од заступника жалилаца да достави додатне информације. Заступник је одговорио 4. децембра 2008.
3. Дана 20. априла 2009. године, предмет је прослеђен Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би се добиле примедбе на прихватљивост жалбе. СПГС је доставио УНМИК-ов одговор 11. маја 2009. године.
4. Дана 23. септембра 2009. године, Комисија је затражила информације од Косовске агенције за имовину (КАИ). КАИ је одговорио 28. септембра 2009. године.

5. Дана 8. децембра 2009. године, Комисија је проследила одговор УНМИК-а жалиоцима, позивајући их да доставе своје коментаре и додатне информације. Жалиоци су доставили свој одговор 23. јуна 2010. године.
6. Дана 23. јуна 2010, 3. октобра 2010, 14. октобра 2010, 5. новембра 2010. и 15. новембра 2010. године, жалиоци су послали Комисији одређени број докумената.
7. Дана 24. фебруара 2011. године, Комисија је затражила информације од председника Округног суда у Приштини и од председника Општинског суда у Приштини.
8. Жалиоци су Комисији послали додатна документа 8. марта 2011, 11. марта 2011, 14. марта 2011, 19. марта 2011. и 22. марта 2011. године.
9. Дана 23. марта 2011, председник Општинског суда у Приштини одговорио је на захтев Комисије за додатне информације. Дана 31. маја 2011. године, Комисија је затражила додатне информације. Председник је одговорио 14. јуна 2011.
10. Дана 31. маја 2011. године, Комисија је послала подсетник председнику Округног суда у Приштини. Председник је одговорио 25. јула 2011.
11. Дана 1. јуна 2011. године, Комисија је од жалилаца затражила додатне информације. Жалиоци су одговорили 11. јуна 2011. Послали су додатна документа 29. јуна 2011. године.
12. Дана 18. јануара 2012. године, Комисија је затражила информације од Врховног суда. Примила је одговор Суда 19. јануара 2012. године.
13. Дана 9. марта 2012. године, Комисија је затражила додатне информације од КАИ. КАИ је одговорио истог дана.
14. Жалиоци су послали додатна документа 7. маја 2012.
15. Дана 28. маја 2012. године, Комисија је од жалилаца затражила додатне информације. Жалиоци су одговорили 5. јуна 2012.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

A. Догађаји из 1999. године

16. Жалиоци, гђа Десанка Станишић и њен син, г. Зоран Станишић, становници су Косова, који су живели у Приштини, на земљишној парцели која се налази између Улице Миладина Поповића и Мариборске. На тој земљишној парцели подигнуте су две зграде: на страни Улице Миладина Поповића постојала је зграда коју је као пословни простор користила фирма „Сигмакомерц Приштина“, чији је власник г. Станишић, а на страни Мариборске улице (али технички са истом адресом као и пословни простор, односно Улица Миладина Поповића) постојала је породична кућа жалилаца.
17. Крајем јуна 1999. године, г. Станишић отишао је из безбедносних разлога у ужу Србију. Гђа Станишић је остала у породичној кући.
18. Према наводима гђе Станишић, након одласка г. Станишића, она је приметила да је бивши радник фирме „Сигмакомерц“ (г. А) почео да се понаша као директор, уз

помоћ још двојице мушкараца. Приметила је да они краду ствари из просторија фирме.

19. Нешто касније, гђу Станишић је посетио г. А са двојицом чланова Ослободилачке војске Косова (ОВК). Они су уништили прикључак фиксног телефона у кући, претили јој и наредили јој да не излази из куће. Након отприлике две недеље током којих је остала у кући, г. А, још један мушкарац и иста два члана ОВК дошли су поново и истерали је из куће, ставили је у возило, одвезли је до градске пијаце и избацили је из возила. После тога ју је породични пријатељ одвезао до граничног прелаза Мердаре са ужом Србијом, где ју је г. Станишић покупио.
20. Према наводима г. Станишића, током две недеље када његовој мајци није било дозвољено да напусти кућу, њега су г. А и друге особе контактирале више пута, вршећи притисак на њега да прода своју фирму по ниској цени и претећи му да ће, у супротном, његова мајка бити убијена. Међутим, он је одбио да прода своју фирму.
21. Заједно са осталим лицима, г. А. је покренуо нову фирму, исте врсте као „Сигмакомерц“, на другој локацији. Према наводима жалилаца, они су „украли“ клијенте фирме „Сигма“. Различите особе су нелегално присвојиле пословне просторије фирме „Сигмакомерц“, што је временом учинио и г. Б, који се такође уселио и у кућу.

Б. Поступак пред Дирекцијом за стамбена и имовинска питања

22. Дана 31. децембра 2001. године, гђа Станишић је поднела захтев пред Дирекцијом за стамбена и имовинска питања (ДСИП) за повраћај власништва над кућом у Мариборској улици
23. Дана 27. јуна 2003. године, Комисија за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ) донела је одлуку у вези са захтевом у њену корист и наредила је туженој страни, г. Б, да се исели из поседа. Гђа Станишић је примила одлуку КСИЗ-а 10. фебруара 2004. године.
24. Пошто је г. Б наводно претио да ће запалити и уништити посед, гђа Станишић није могла да поврати власништво над њим. Дана 17. августа 2004. године, она је затражила од ДСИП-а да стави предметни посед под своју управу. Док је посед био под његовом управом, ДСИП је дозволио г. Б да остане у поседу.
25. Дана 23. фебруара 2005. године, гђа Станишић је затражила од ДСИП-а да исели г. Б из њеног поседа. Она је послала подсетник 28. априла 2005. године. Дана 10. маја 2005. године, она је потписала ДСИП-ов образац у коме је тражила исељење.
26. Дан пре него што је требало да дође до исељавања, г. Б је напустио посед и вратио кључеве ДСИП-у. Дана 27. јуна 2005. године, гђа Станишић је преузела кључеве поседа.
27. Дана 10. новембра 2005. године, жалиоци су се вратили у своју имовину, коју су затекли тешко оштећену и опљачкану. Тамо су остали око шест месеци, током којих су очистили кућу и поправили најнеопходније ствари. Према наводима жалилаца, просторије фирме „Сигмакомерц“ биле су у јако лошем стању и они су проценили да неопходни трошкови поправке износе око 100.000 евра.
28. Пошто нису могли да пронађу финансијска средства за поправку пословног простора и наставак пословања фирме „Сигмакомерц“, жалиоци су после неког времена напустили своју имовину и вратили се у ужу Србију.

29. Изгледа да од тада ни жалиоци нити било које друго лице нису становали ни у једном од њихових поседа.

В. Крај УНМИК-ове одговорности у погледу правосуђа

30. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

Г. Грађански и кривични поступак започет пре 9. децембра 2008.

1. Грађанска тужба против Општине Приштина, Привремених институција самоуправе на Косову и УНМИК-а

31. Дана 15. јула 2004. године, гђа Станишић је поднела захтев пред Општинским судом у Приштини за надокнаду штете нанете кући и пословној згради против Општине Приштина и Привремених институција самоуправе на Косову (ПИС).¹ Тражила је износ од 295.000 евра. Захтев је измењен током поступка тако што је г. Станишић додат као подносилац захтева, а УНМИК и КФОР су додати као тужене стране.

32. Дана 23. новембра 2006. године, Општински суд у Приштини закључио је да УНМИК ужива имунитет од локалне надлежности и прогласио је тужбу против УНМИК-а неприхватљивом.

33. Дана 19. децембра 2006. године, жалиоци су се жалили на ову пресуду Окружном суду у Приштини.

34. Утолико што је жалба управљена против Општине Приштина и ПИС-а, Општински суд у Приштини закључио је 22. јануара 2007. године да обема туженим странама недостаје „пасивни легитимитет“ и такође је прогласио тужбу против њих неприхватљивом.

35. Дана 13. фебруара 2007. године, жалиоци су поднели жалбу Окружном суду у Приштини на ову пресуду.² Према наводима жалилаца, предмет је пребачен у Окружни суд 25. јуна 2007. године.

36. Приликом доношења одлуке по овој жалби, Окружни суд је 11. септембра 2008. преиначио пресуду Општинског суда од 22. јануара 2007. године и вратио је предмет том Суду на поновно разматрање. Окружни суд је сматрао да питање тога да ли одређена страна може бити тужена зависи од меритума тужбе, а не од њене прихватљивости. Окружни суд је конкретно наложио Општинском суду да позове жалиоце да наведу тужене стране, а затим да одлучи по предмету на основу меритума. Чини се да је ова пресуда од 11. септембра 2008. такође имала ефекат одлуке по жалби на пресуду Општинског суда од 23. новембра 2006. године.

37. У поновном поступку пред Општинским судом у Приштини³, жалиоци су навели да су тужене стране Општина Приштина, Влада Косова и УНМИК.

¹ Предмет бр. 2553/04.

² Предмет бр. Ас. 519/2007.

³ Предмет бр. 1728/08.

38. Дана 12. јануара 2009. године, Општински суд је закључио да Општина Приштина и Влада Косова немају „пасивни легитимитет“ и прогласио је тужбу неоснованом у том погледу. Утолико што је тужба била усмерена против УНМИК-а, Суд је закључио да он није надлежан будући да УНМИК има имунитет од правних поступака.
39. Жалиоци су се на ову пресуду жалили Окружном суду у Приштини.⁴ Дана 18. новембра 2010. године, Окружни суд је одбацио жалбу и потврдио горенаведену одлуку Општинског суда.
40. Дана 10. јануара 2011. године, жалиоци су поднели пријаву за ревизију пред Врховним судом.⁵ Дана 19. јануара 2012. године, Врховни суд је обавестио Комисију да је предмет жалилаца и даље на чекању.

2. Кривична пријава у вези са киднаповањем гђе Станишић и другим кривичним делима

41. Јуна 2006. године, жалиоци су поднели Окружном јавном тужилаштву у Приштини кривичну пријаву против г. А, г. Б и г. В (оца г. А), у којој су се жалили на крађу (1999. године), киднаповање (гђе Станишић 1999. године) и у вези са продајом своје имовине, 2005. и 2006. године). Предмет је додељен Међународној јавној тужитељки.⁶
42. Након што је размотрила наводе и спровела неколико истражних радњи, Међународна јавна тужитељка је 15. фебруара 2007. године одбацила кривичну пријаву. У погледу навода везаних за крађу и претње, она је одлучила да ти наводи не захтевају кривично гоњење због недостатка доказа. У погледу навода везаних за киднаповање, она је преквалификовала кривично дело у нелегално задржавање (члан 63 Кривичног закона Србије) и закључила да је такво кривично дело застарело. У одлуци је жалиоцима било предочено њихово право да предузму даље поступке као супсидијарни тужиоци, у року од осам дана од пријема одлуке. Одлука је уручена жалиоцима убрзо након тога.
43. У писму које је погрешно датирано на „3. фебруар 2007. године“, које је УНМИК-ово Одељење правде примило 1. марта 2007. године, жалиоци су се побунили против такве одлуке и обавестили Међународну јавну тужитељку о својој одлуци да предузму даље поступке као супсидијарни тужиоци. Они су у истом писму затражили оригинални примерак или оверену копију целокупног истражног досијеа. Изгледа да није било реаговања на овај захтев.

3. Кривична пријава против г. Б, у вези са нелегалним присвајањем имовине и осталим кривичним делима

44. Дана 20. октобра 2008. године, г. Станишић је Јавном тужилаштву у Приштини поднео кривичну пријаву против г. Б, због нелегалног присвајања непокретне имовине, преваре и кршења једнаког статуса становника Косова.⁷
45. Дана 20. јануара 2009. године, Општински јавни тужилац у Приштини одбацио је жалбу, на основу чињенице да су се поступци који су предмет жалбе догодили јула 1999. године и да је кривично гоњење застарело. У одлуци је г. Станишићу било

---

⁴ Предмет бр. Ас. 393/09.

⁵ Предмет бр. 159/2011.

⁶ Предмет бр. РС 118/07.

⁷ Предмет бр. КТ 5154-11/2008.

предочено његово право да предузме даље поступке као супсидијарни тужилац, у року од осам дана од пријема одлуке. Адвокат г. Станишића добио је примерак одлуке 23. јануара 2009. године.

46. Изгледа да г. Станишић није поступио према овој правној поуци.

4. Грађанска тужба против г. Б

47. Дана 4. новембра 2008. године, жалиоци су поднели тужбу Општинском суду у Приштини против г. Б ради надокнаде штете нанете њиховој имовини.⁸

48. Жалиоци су више пута писали председнику Суда о неактивности Суда у вези са њиховим предметом. Комисија није упозната са било каквим одговором на ове жалбе.

49. Дана 14. јуна 2011. године, председник Општинског суда потврдио је Комисији да је предмет и даље на чекању пред Судом.

Д. Кривични поступак покренут после 9. децембра 2008. године

50. Дана 12. јануара 2009. године, г. Станишић, као супсидијарни тужилац, подигао је оптужницу против г. А, г. Б и г. В пред Окружним судом у Приштини за киднаповање гђе Станишић.

51. На расправи за потврду оптужнице, судија Окружног суда у Приштини задужен за потврђивање преквалификовао је наводно кривично дело из киднаповања (члан 159 § 1 Привременог кривичног закона Косова) у незаконито лишавање слободе (члан 162 Привременог кривичног закона Косова). Дана 6. марта 2009. године, судија је упутио предмет ради наставка поступка Општинском суду у Приштини, као суду који је надлежан за кривично дело онако како је било преквалификовано.⁹

52. Г. Станишић се у више наврата распитивао код Општинског суда у Приштини о стању поступка и жалио се на опструкцију правде.

53. Прва расправа о потврђивању оптужнице одржана је 2. јуна 2010. године. Касније су се жалиоци жалили судији задуженом за потврђивање да нису добили превод записника са расправе на српски језик.

54. На каснијој расправи о потврђивању оптужнице, 21. јуна 2010. године, г. Станишић је изменио оптужницу, додавши јој оптужбу за киднаповање (члан 159 § 1 Привременог кривичног закона Косова) против истих оптужених лица. Одржана је још једна расправа, 6. септембра 2010. године, на којој су била присутна двојица од тројице оптужених. Судија задужен за потврђивање одлучио је да одложи расправу, али није одредио нови датум. Дана 22. септембра 2010. и 30. октобра 2010. године, г. Станишић се жалио Општинском суду на начин на који се судија задужен за потврђивање бавио предметом.

55. Дана 22. новембра 2010. године, судија Општинског суда задужен за потврђивање донео је пресуду којом је одбацио оптужницу у целости, сходно члану 316 (1), тачка 3, Привременог закона о кривичном поступку Косова, јер су обе оптужбе (незаконито лишавање слободе и киднаповање) застареле, прва 30. јуна 2005, а друга

⁸ Предмет бр. 2025/08.

⁹ Предмет бр. КА-96/09.

30. јуна 2009. године. Према наводу жалиоца, његов адвокат је примио примерак пресуде 2. фебруара 2011. године.

56. Дана 7. фебруара 2011. године, г. Станишић је поднео жалбу на пресуду Окружном суду у Приштини.¹⁰
57. Дана 22. фебруара 2011. године, веће Окружног суда састављено од троје судија одбацило је жалбу као неосновану. Суд је био мишљења да је кривично дело за које је оптужени оптужен било незаконито лишавање слободе, а не киднаповање. Закључио је да је судија задужен за потврђивање исправно сматрао да је то кривично дело застарело.

Б. Жалбе разним телима у вези са горенаведеним судским поступцима

58. Жалиоци су доставили Комисији примерке разних жалби у вези са горенаведеним судским поступцима, које су послате, између осталих, председницима релевантних судова, Јединици за судску инспекцију УНМИК-овог Одељења правде, Министру правде Косова, Канцеларији дисциплинског одбора Судског савета Косова, директору правде ЕУЛЕКС-а, омбудсману и Председнику Косова.
59. Жалиоци у овим жалбама оптужују судске власти за опструкцију правде, тиме што нису марљиво поступале по њиховим тужбама и жалбама и тиме што су штитиле особе које су се нелегално уселиле у њихову имовину и оштетиле је када су морале да оду. Према наводима жалилаца, таквим поступањем судови сарађују са заштитницима наведених лица, који наводно заузимају високе позиције у косовским институцијама.
60. Канцеларија дисциплинског одбора Судског савета Косова обавестила је г. Станишића о одбацивању његове три жалбе. Дана 22. марта 2012. године, Канцеларија га је обавестила да је дисциплинска истрага поводом четврте жалбе довела до откривања непрофесионалног понашања једног од судија Општинског суда у Приштини.

III. ЖАЛБА

61. У својој првобитној пријави Комисији, жалиоци су се жалили на недостатак заштите од узурпације њихове имовине. Поготово су се жалили на чињеницу да је ДСИП дозволио узурпатору, г. Б, да настави да станује у имовини и да је користи док је имовина била под управом ДСИП-а. Они даље наводе да ДСИП није спречио г. Б, када је он био коначно исељен, да озбиљно оштети и опљачка имовину. Пошто жалиоци нису могли поново да отворе фирму „Сигмакомерц“, они се позивају на кршење свог права на рад, загарантованог чланом 6 Међународног споразума о економским, социјалним и културним правима (МЕСЕКП), самог и у комбинацији са забраном дискриминације, загарантоване чланом 2 § 2 МЕСЕКП. Комисија је мишљења да се мора сматрати да се жалиоци такође позивају на повреду свог права на поштовање њихове имовине, загарантованог чланом 1 Протокола бр. 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП) и права на извршење пресуде донете у њихову корист, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЉП.
62. У својој првобитној пријави Комисији и у својим поднесцима од 4. децембра 2008. и 23. јуна 2010. године, жалиоци се такође жале на одлагање поступка у вези са њиховом тужбом против Општине Приштина, ПИС-а и УНМИК-а. У том погледу,

¹⁰ Предмет бр. Kv.br. 45/11.

они се позивају на повреду свог права на одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП.

63. У свом поднеску од 4. децембра 2008. године, жалиоци се даље жале на пресуду Међународне јавне тужитељке у вези са њиховом кривичном пријавом против непознатих починилаца. Они тврде да је, због нетачне и пристрасне преквалификације једног од кривичних дела као незаконитог задржавања, уместо киднаповања, што је довело до закључка да је кривично дело застарело, истрага у вези са тим кривичним делом била неефикасна. Жалиоци се позивају на повреду свог права на непристрасну и ефикасну истрагу, загарантованог чланом 12 Конвенције против мучења и осталог окрутнoг, нечовечног и понижавајућег поступања или кажњавања и чланом 2 ЕКЈП. Комисија је мишљења да се мора сматрати да се жалиоци такође позивају на повреду права гђе Станишић на ефикасан правни лек, загарантованог чланом 13 ЕКЈП, у комбинацији са правом на забрану нечовечног или понижавајућег поступања загарантованим чланом 3 ЕКЈП и правом на поштовање њене слободе, загарантованим чланом 5 ЕКЈП.
64. У свом поднеску од 23. јуна 2010. године, жалиоци се жале на потешкоће са којима су се сусрели у поступку везаном за њихову грађанску тужбу против г. Б. Према наводима жалилаца, Општински суд у Приштини до тада није предузео никакву радњу. Може се сматрати да се они позивају на повреду свог права на одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП.
65. У свом поднеску од 23. јуна 2010. године, жалиоци се такође жале на потешкоће са којима су се сусрели у поступку везаном за оптужницу против г. А, г. Б и г. В. Према наводима жалилаца, постојала су неоправдана кашњења и процедуралне нерегуларности. Може се сматрати да се они позивају на повреду свог права на правично суђење и одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП.
66. У свим својим поднесцима Комисији, почевши од првобитне пријаве, жалиоци се генерално жале на тајни договор између судских власти и бивших вођа ОВК, који сада имају важне позиције у косовским институцијама, како би се онемогућило жалиоцима и осталим моћним српским породицама да се врате у своју имовину и наставе да послују. Може се сматрати да се жалиоци позивају на повреду свог права на независан и непристрасан суд, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП, самог и у комбинацији са забраном дискриминације, загарантоване чланом 14 ЕКЈП.

IV. ПРАВО

67. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

А. Жалба у погледу изостанка заштите од стране Дирекције за стамбена и имовинска питања од узурпације и оштећења имовине

а) Поднесци страна

68. Утолико што се жалба односи на недостатак заштите од узурпације и оштећења имовине, жалиоци се поготово жале на неефикасно спровођење од стране ДСИП-а одлуке КСИЗ-а донете у њихову корист. Они се у том погледу жале на чињеницу да је ДСИП дозволио, док је имовина била под управом ДСИП-а, да узурпатор, г. Б,

настави да станује у имовини и да је користи (видети § 24 горе у тексту) и да ДСИП није спречио г. Б, када је он коначно исељен, да озбиљно оштети и опљачка имовину (видети §§ 25-27 горе у тексту).

69. Пошто жалиоци нису могли поново да отворе фирму „Сигмакомерц“, они се позивају на кршење свог права на рад, загарантованог чланом 6 Међународног споразума о економским, социјалним и културним правима (МЕСЕКП), самог и у комбинацији са забраном дискриминације, загарантоване чланом 2 § 2 МЕСЕКП. Као што је горе наведено (§ 61), Комисија је мишљења да се мора сматрати да се жалиоци такође позивају на повреду свог права на поштовање њихове имовине, загарантованог чланом 1 Протокола бр. 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП) и права на извршење пресуде донете у њихову корист, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЉП.
70. Напомињући да му није прослеђена одлука КСИЗ-а, СПГС задржава право да достави коментар на прихватљивост и меритум овог дела жалбе.

б) Процена Комисије

71. Комисија сматра да се мора направити разлика између периода када имовина жалилаца није била под управом ДСИП-а и периода док је била под том управом. Гђа Станишић је 17. августа 2004. године затражила од ДСИП-а да стави имовину под своју управу; имовина је остала под управом ДСИП-а све док жалиоци нису поново преузели власништво над својом имовином, 27. јуна 2005. године.
72. Што се тиче периода пре управе ДСИП-а, Комисија подсећа да сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права од 23. марта 2006. године, Комисија има надлежност над жалбама које се односе на наводна кршења људских права „до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније, или су произашла из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права.“ Следи да догађаји који су се одиграли пре 23. априла 2005. године генерално леже ван надлежности Комисије *ratione temporis*. У мери у којој су ти догађаји довели до континуиране ситуације, Комисија има надлежност да испита жалбе које се односе на ту ситуацију, али само утолико што се та ситуација наставила након 23. априла 2005. године.
73. Следи да ситуација пре него што је ДСИП преузео управу над имовином жалилаца у целости лежи ван надлежности Комисије *ratione temporis*.
74. Што се тиче периода током трајања управе ДСИП-а, Комисија напомиње да је ДСИП дозволио г. Б да остане у имовини. Ова одлука је била правно заснована на члановима 12.4 и 12.5 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60 од 31. октобра 2000. године о Захтевима за стамбену имовину и Правилима о поступку и доказима Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве који гласе:
- „12.4 Дирекција може издати привремене дозволе за становање у имовини која је под њеном управом, сходно одредбама и условима које сматра одговарајућим. Привремене дозволе издају се на ограничен временски период, али могу се обновити након пријаве.
- 12.5 Дирекција утврђује критеријуме за стављање имовине под управу у складу са привременим хуманитарним основама.“
75. Што се тиче ситуације каква је била пре 23. априла 2005. године, она лежи ван надлежности Комисије *ratione temporis* (видети §§ 72-73 горе у тексту).

76. Што се тиче дозволе која је дата г. Б да остане у имовини након 23. априла 2005. године до датума када је напустио имовину, односно до неког дана јуна 2005. године, Комисија сматра да ова дозвола представља ометање права жалилаца на поштовање њихове имовине, загарантовано чланом 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП. Међутим, Комисија сматра да ово ометање није представљало несразмеран терет наметнут жалиоцима, узимајући у обзир чињеницу да су, у било ком тренутку када су постали упознати са ситуацијом, могли да затраже од ДСИП-а да прекине те околности и да спроведе одлуку КСИЗ-а тако што ће иселити г. Б. Гђа Станишић је заиста и затражила да ДСИП исели г. Б, 23. фебруара 2005. године. Након што је потписала образац потребан за такав захтев, 10. маја 2005. године, ДСИП је наредио г. Б да напусти имовину и жалиоци су могли да поврате власништво над својом имовином 27. јуна 2005. године. У том погледу Комисија не види постојање повреде права жалилаца на поштовање њихове имовине. Према томе, овај део жалбе мора бити одбачен као очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

77. Жалиоци се даље жале на чињеницу да ДСИП није спречио г. Б да оштети и опљачка њихову имовину када је морао да је напусти. Међутим, како је предвиђено чланом 12.8 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60, ДСИП не сноси одговорност за губитак или оштећење имовине под његовом управом које се приписује станарима у тој имовини:

„Дирекција чини разумне напоре да сведе на минимум ризик од оштећења имовине која је под њеном управом. Дирекција не сноси одговорност за било које оштећење имовине која је под њеном управом, или за губитак или оштећење предмета у имовини.“

78. Према томе, Комисија сматра да не постоји основа за закључивање да је прекршено право жалилаца на заштиту имовине услед пропуста ДСИП-а да спречи доношење штете њиховој имовини (упоредити случај *Живковић*, бр. 29/08, одлука Саветодавне комисије за људска права (ХРАП) од 26. новембра 2010, §§ 40-41). Комисија напомиње у овом погледу да су жалиоци могли предузети радње против г. Б, што су они и учинили, тиме што су поднели кривичну пријаву и грађанску тужбу против њега (видети §§ 44-49 горе у тексту и, у вези са грађанском тужбом, §§ 99-103 доле у тексту).

79. Разматрање овог дела жалбе из тачке гледишта члана 6 МСЕСКП, самог и у комбинацији са чланом 2 § 2 МСЕСКП и из тачке гледишта члана 6 § 1 ЕКЉП не доводи до другачијих закључака.

80. Комисија је стога мишљења да овај део жалбе такође мора бити одбачен као очигледно неоснован.

Б. Жалба у погледу поступка везаног за грађанску тужбу против Општине Приштина, ПИС-а и УНМИК-а

а) Поднесци страна

81. Утолико што се жалба односи на одлагање поступка у вези са њиховом тужбом против Општине Приштина, ПИС-а и УНМИК-а, жалиоци упућују на разна одлагања поступка пред Општинским судом у Приштини, Оружним судом у Приштини и Врховним судом (видети §§ 31-40).

82. У том погледу, они се позивају на повреду свог права на одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЉП.

83. СПГС тврди да је тужба жалилаца и даље на чекању пред тим судовима. Жалиоци нису исцрпили све расположиве инструменте за обештећење, те овај део жалбе стога треба бити проглашен неприхватљивим.

б) Процена Комисије

84. Члан 3.1 УНМИК-ове Уредбе бр. 2006/12 предвиђа да Комисија сме да се бави предметима једино након што утврди да су искоришћена сва остала доступна средства за процену наводног кршења права.

85. Комисија напомиње да се жалба односи на дужину трајања поступка. Таква жалба се може поднети Комисији чак и пре окончања поступка који је предмет жалбе (видети, на пример, случај *Бићер против Турске*, бр. 19441/04, пресуда ЕСЉП од 20. јула 2010, § 20), у погледу пријава Европском суду за људска права (ЕСЉП). Комисија заиста не види како чињеница да је поступак и даље на чекању може исправити наводно кршење члана 6 § 1 ЕКЉП које проистиче из трајања поступка (видети случај *Тодоров против Бугарске*, бр. 39832/98, одлука ЕСЉП од 6. новембра 2003. године).

86. СПГС није навео ниједан конкретан правни лек доступан жалиоцу у погледу трајања поступка. Са своје стране, Комисија не види ниједан такав правни лек.

87. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе не може бити одбачен на основу неисцрпености расположивих правних лекова у смислу члана 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (видети случај *Младеновић*, бр. 61/10, одлука ХРАП од 6. априла 2012, §§ 13-15). Она одбацује примедбу СПГС-а.

88. Комисија је мишљења да жалба која се односи на трајање поступка покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

89. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

В. Жалба у погледу пресуде Међународне јавне тужитељке у Приштини у вези са кривичном пријавом жалилаца

а) Поднесци страна

90. Утолико што се жалба односи на пресуду Међународне јавне тужитељке датирану на 15. фебруар 2007. године у вези са кривичном пријавом жалилаца против г. А, г. Б и г. В (видети § 42 горе у тексту), жалиоци истичу чињеницу да је Међународна јавна тужитељка преквалификовала једно од кривичних дела као незаконито задржавање уместо киднаповања. Као резултат тога, Међународна јавна тужитељка је одлучила да је ово кривично дело застарело и на основу тога је одбацила кривичну пријаву у вези са тим кривичним делом. Жалиоци тврде да је преквалификација учинила истрагу предмета неефикасном.

91. Жалиоци се позивају на повреду свог права на непристрасну и ефикасну истрагу, загарантованог чланом 12 Конвенције против мучења и осталог окрутног, нечовечног и понижавајућег поступања или кажњавања и чланом 2 ЕКЉП. Као што је горе наведено (§ 63), Комисија је мишљења да се мора сматрати да се жалиоци такође позивају на повреду права гђе Станишић на ефикасан правни лек, загарантованог чланом 13 ЕКЉП, у комбинацији са правом на забрану нечовечног или

понижавајућег поступања загарантованим чланом 3 ЕКЉП и правом на поштовање њене слободе, загарантованим чланом 5 ЕКЉП.

92. Напомињући да му није прослеђена пресуда Међународне јавне тужитељке, СПГС задржава право да достави коментар на прихватљивост и меритум овог дела жалбе.

б) Процена Комисије

93. Као прелиминарно питање, Комисија напомиње да, иако члан 2 ЕКЉП јавним органима намеће обавезу да истраже одређена кривична дела, та одредба се односи само на ометање права на живот, односно на убиства и присилне нестанке. У овом случају, та одредба није применљива. Међутим, слична обавеза може такође произаћи из члана 3 ЕКЉП, којим се гарантује забрана нечовечног или понижавајућег поступања. Комисија је стога мишљења да се треба сматрати, утолико што се жалиоци позивају на повреду права на непристрасну и ефикасну истрагу, да се они ослањају на члан 3, а не члан 2, ЕКЉП, као и на повезани члан 12 Конвенције против мучења и осталог окрутног, нечовечног и понижавајућег поступања или кажњавања

94. Поставља се питање да ли пресуда Међународне јавне тужитељке представља „коначну одлуку“ против које се одмах може поднети жалба Комисији или је она подложна даљим инструментима ревизије које жалиоци, сходно члану 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (видети § 84 горе у тексту), морају да исцрпе пре него што поднесу жалбу Комисији.

95. Пошто је чланом 62 (2) Привременог закона о кривичном поступку Косова предвиђено да оштећена страна има право да предузме или да настави кривично гоњење у року од осам дана од датума пријема обавештења о пресуди јавног тужиоца да не постоје основе за предузимање истраге или кривичног гоњења у вези са кривичним делом, постоји разлог због ког се може сматрати да је пресуда одлука која није „коначна“, у сврхе прописа о исцрпљивању доступних инструмената.

96. Међутим, Комисија сматра да није неопходно да разреши ово питање.

97. Чак и под претпоставком да у овом предмету пресуда јавне тужитељке представља „коначну одлуку“ против које се може поднети жалба Комисији (упоредити случај *Цака*, бр. 55/08, одлука ХРАП од 15. септембра 2011, §§ 26-27), треба напоменути да, сходно члану 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, жалба мора бити поднета Комисији „у року од шест месеци од датума када је коначна одлука донета“. У овом случају, Међународна јавна тужитељка је усвојила пресуду 15. фебруара 2007. године и, као што се види из реакције жалилаца на ту пресуду у писму које је УНМИК-ово Одељење правде примило 1. марта 2007. године (видети § 43 горе у тексту), пресуда им је уручена убрзо након датума усвајања. Жалиоци су се жалили на пресуду у свом поднеску од 4. децембра 2008. године (видети § 63 горе у тексту), што је очигледно ван временског рока од шест месеци (видети случај *Н. П. и остали*, бр. 341/09, одлука ХРАП од 15. септембра 2011, §§ 16-19).

98. Следи да је овај део жалбе неприхватљив било због неисцрпености расположивих инструмената или због тога што је поднет ван временског рока од шест месеци.

Г. Жалба у погледу поступка у вези са грађанском тужбом против г. Б

а) Поднесци страна

99. Утолико што се жалба односи на поступак у вези са грађанском тужбом против г. Б за надокнаду штете нанете њиховој имовини (видети §§ 47-49 горе у тексту), жалиоци тврде да Општински суд у Приштини није предузео никакву радњу.
100. Као што је горе наведено (§ 64), може се сматрати да се жалиоци позивају на повреду свог права на одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП.
101. Пошто овај део жалбе није прослеђен СПГС-у, он није доставио коментар на његову прихватљивост.

б) Процена Комисије

102. Комисија напомиње да је овај део жалбе по први пут покренут у поднеску жалилаца од 23. јуна 2010. године (видети § 64 горе у тексту). Комисија мора подсетити на члан 5 Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1 за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права од 17. октобра 2009, према коме „ниједна жалба упућена Саветодавној комисији неће бити прихватљива уколико је Секретаријат Саветодавне комисије прими после 31. марта 2010. године“. Из тога следи да овај део жалбе мора бити проглашен неприхватљивим *ratione temporis*.
103. Такође, Комисија напомиње да су жалиоци поднели своју тужбу Општинском суду у Приштини 4. новембра 2008. године. Мање од два месеца од подношења тужбе, 8. децембра 2008. године, ЕУЛЕКС је преузео потпуну радну контролу у области владавине права (видети § 30 горе у тексту). У кратком временском периоду током ког је УНМИК још увек био одговоран за рад судова, трајање поступка се не може сматрати неразумно дугим, те би стога овај део жалбе у сваком случају морао бити проглашен очигледно неоснованим. Што се тиче периода после 9. децембра 2008. године, овај део жалбе би у сваком случају лежао ван надлежности Комисије *ratione personae* (упоредити случај *Аћанчић*, бр. 310/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, §§ 32-34).

Д. Жалба у погледу поступка у вези са оптужницом поднетом од стране г. Станишића пред релевантним судовима

а) Поднесци страна

104. Утолико што се жалба тиче потешкоћа које су се јавиле у поступку везаном за оптужницу против г. А, г. Б и г. В (видети §§ 50-57 горе у тексту), жалиоци тврде да је дошло до неоправданих одлагања и процедуралних неправилности.
105. Као што је горе наведено (§ 65), може се сматрати да се жалиоци позивају на повреду свог права на правично суђење и одлуку у разумном временском року, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЈП.
106. Пошто овај део жалбе није прослеђен СПГС-у, он није доставио коментар на његову прихватљивост.

б) Процена Комисије

107. Комисија напомиње да је овај део жалбе по први пут покренут у поднеску жалилаца од 23. јуна 2010. године (видети § 65 горе у тексту). Из разлога који је наведен у вези са претходним делом жалбе (§ 102), овај део жалбе мора бити проглашен неприхватљивим *ratione temporis*.
108. Комисија такође напомиње да је г. Станишић поднео оптужницу Окружном суду у Приштини 12. јануара 2009. године. У том тренутку је ЕУЛЕКС већ преузео пуну радну контролу у области владавине права (видети § 30 горе у тексту). Следи да би овај део жалбе у сваком случају лежао у потпуности ван оквира надлежности Комисије *ratione personae*.

Б. Општа жалба о тајном договору између судова и кривичних елемената

а) Поднесци страна

109. Утолико што се жалба односи на наводни тајни договор између судских власти и бивших вођа ОВК, који сада заузимају важне позиције у косовским институцијама, жалиоци тврде да судске власти теже томе да спрече њих и друге моћне српске породице да се врате у своју имовину и поново покрену своје пословање.
110. Као што је горе наведено (§ 66), може се сматрати да се жалиоци позивају на повреду свог права на независан и непристрасан суд, загарантованог чланом 6 § 1 ЕКЉП, самог и у комбинацији са забраном дискриминације, загарантоване чланом 14 ЕКЉП.
111. Пошто овај део жалбе није прослеђен СПГС-у, он није доставио коментар на његову прихватљивост.

б) Процена Комисије

112. Комисија примећује забринутост жалилаца у вези са независношћу судства на Косову, поготово Општинског суда и Окружног суда у Приштини у њиховим случајевима. Међутим, да би жалба била проглашена прихватљивом, мора бити поткрепљена *prima facie* доказима.
113. У овом предмету, жалиоци заснивају своју општу жалбу само на начину на који су се судске власти бавиле и настављају да се баве њиховим предметима. Иако се питања несумњиво могу покренути, Комисија сматра да процедурална дешавања и донете одлуке нису довољне да покажу да судским властима недостаје потребна независност.
114. На основу елемената које су жалиоци представили, Комисија мора да закључи да не постоје довољне основе за закључак да постоји кршење права на која се жалиоци позивају.
115. Из тога следи да овај део жалбе мора бити проглашен неприхватљивим јер је очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВОМ ЖАЛБУ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ПРАВО НА СУДСКУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ ВРЕМЕНСКОМ РОКУ (ЧЛАН 6 § 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА), У ВЕЗИ СА ПОСТУПКОМ ПОКРЕНУТИМ 2004. ГОДИНЕ ПРЕД ОПШТИНСКИМ СУДОМ У ПРИШТИНИ;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Пол ЛЕМЕНС
Председавајући